

HET BELANG VAN LIMBURG

"Drie keer meer dove kinderen in gewone school"

Stef met mama Trui en onderzoeker Leo De Raeve

HASSELT - Negen op tien dove Vlaamse kleuters krijgen vandaag een cochleair implantaat (CI) waardoor ze (een groot deel van de spraak) kunnen horen. "Er zitten nu dan ook 3 keer meer dove kinderen in het gewone onderwijs dan 15 jaar geleden. Er is ook een groot verschil tussen kinderen met één of twee implantaten: kinderen met twee kunnen bijna even taalvaardig zijn als horende kinderen, bij kinderen met één apparaat is er nog achterstand", zegt Leo De Raeve van het Hasseltse KIDS, die deze week met dit onderzoek in Nijmegen gedoctoreerd is.

"Vlaanderen is trendsetter in het screenen van baby's op gehoorproblemen: in 1998 besliste Kind&Gezin als eerste in Europa om alle pasgeborenen te laten testen binnen de eerste 4 à 5 weken. Voordien was dat veel later. Dat betekende ook dat er veel sneller kon gekozen worden voor een cochleair implantaat: meestal krijgen baby's nu hun eerste implantaat tussen 8 en 14 maanden. Na 2, 3 jaar zagen we al grote verschillen", stelt de Zonhovenaar, die 30 jaar als psycholoog bij het Hasseltse KIDS werkt.

IQ

De Raeve heeft dove kinderen uit heel Vlaanderen en Nederland gevolgd voor zijn onderzoek. "Het is de eerste keer in de Benelux dat er een doctoraat is geschreven over onderwijs en revalidatie van kinderen met een cochleair implantaat. Wat me vooral is opgevallen: taal leer je het best met twee oren. Er is een duidelijk verschil tussen kinderen met één implantaat en twee implantaten (of een implantaat en een hoorapparaat als ze slechthorend zijn). De verbale intelligentie van kinderen die op jonge leeftijd twee implantaten kregen, ligt 7 jaar later 17 IQ-punten hoger dan kinderen met één implantaat."

Waarom dat verschil? "Je leert taal en redeneren vooral 'incidenteel':

door op te pikken wat je rondom hoort, op radio, tv, op de speelplaats, in een restaurant. En dat kan omdat je met twee hoortoestellen een gesprek met veel omgevingslawaai of vanop afstand makkelijker verstaat."

Kleuters

Opmerkelijk is ook dat die kinderen met twee implantaten qua taal bijna gelijklopen met hun horende leeftijdgenoten. "Dat zag je vroeger nooit."

De implantaten zorgen er ook voor dat dove kinderen steeds meer naar 'gewone' scholen gaan: 3 keer meer dan amper 15 jaar geleden. "En ze gaan vroeger: tijdens de kleuterschool of na het 1ste leerjaar. Daardoor voelen ze zich beter in hun vel, beter geïntegreerd. Na de basisschool zit zelfs al twee derde van de dove kinderen in het gewone onderwijs. De rest blijft in het buitengewoon onderwijs omdat ze meestal andere problemen hebben of omdat er thuis een probleem is." Ook voor de ouders is het een wereld van verschil. "Ik zie het hier: vroeger was een doof kind het laatste kind dat in het gezin geboren werd, nu merk je dat er na 2, 3 jaar weer kinderen komen. Omdat ze beseffen dat het echt niet erg is."

Caroline VANDENREYT

STEF (10) KREEG ALS BABY IMPLANTAAT

"Hij leek gewoon een heel brave baby"

HEUSDEN-ZOLDER - "Ik dacht eerst dat ik een heel brave baby had, toen Stef geboren werd. 'Amai, daar heb ik geen last van.' Niet zoals zijn drukke broertje van 3 jaar", beschrijft mama Trui uit Zolder haar roze wolk van 10 jaar geleden. Tot de gehoorstest bij Kind&Gezin. "Het ging meteen mis. Misschien was het vocht in de oren? Maar na enkele weken werd duidelijk dat hij maar een heel klein beetje hoorde. Ik was echt in paniek."

Meteen kreeg ze een lijst waar ze terecht kon en zo vond Trui met baby Stef haar weg naar het KIDS. "Toen hij een paar maanden was, hoorde Stef niets meer. Dat was heel pijnlijk, hij begon net contact te zoeken als baby en toen viel dat weer helemaal weg."

Uiteindelijk was Stef een dik jaar toen hij zijn eerste implantaat kreeg. "En kijk vandaag: toen was er paniek en wanhoop en nu heb ik een

ferme kerel. Die ik geregeld eens moet zeggen dat hij zijn mondje moet houden", lacht mama, terwijl Stef trots het buitenste deel van zijn implantaat laat zien: "In tijgerkleuren. Zoals die hoesjes voor gsm's." Tot het eerste leerjaar heeft hij bij het KIDS gezeten, nu gaat Stef gewoon naar school in Zolder. "Taal doe ik nog altijd niet graag, wiskunde wel. Maar mijn lievelingsvak is turnen, vooral reis rond de wereld. Ik ga

ook mee zwemmen, dan moet ik wel mijn apparaat uitdoen, maar ik kan rekenen op goede vrienden als Berre, Tristan en Arne."

Buddy

"Ze hebben op school een buddy-systeem uitgewerkt: in het zwembad blijft altijd iemand bij hem en doet dan voor wat er moet gebeuren. Ik wil hem als moeder ook zoveel mogelijk laten doen. Maar ik schrok wel even toen hij zei dat hij muziek wilde spelen. Dat was het laatste waaraan ik dacht. Maar Stef is intussen dus drummer", zegt Trui. Misschien niet meteen het instrument dat ze gehoopt had? "Ik heb goede trommels uitgekozen..."

Maar het is altijd uitkijken, niet te ruw zijn, opletten voor de apparaatjes. Want die kosten 6.500 euro per stuk. "Als hij zweet, moet hij stoppen en ze afdrogen. Maar hij is heel alert."

"Weet je wat ik vervelend vind?", vult hij aan, "het geluid bij salade, het mes dat over het bord gaat." Trui: "En het doorspoelen van het toilet. Vroeger deed hij altijd het apparaat even af voor hij doortrok."

Kiest hij er soms bewust voor om ze uit te doen, voor de stilte? "Soms, als er ruzie wordt gemaakt", lacht hij.

CV

120 baby's per jaar met ernstig gehoorprobleem in Vlaanderen

HASSELT - In Vlaanderen is één kind op 1.000 doof bij de geboorte, 2 à 3 op 1.000 zijn slechthorend. Bij 95% wordt nu een cochleair implantaat ingebracht. "Bij de rest kan het medisch niet, of willen de ouders het niet (maar dat is steeds minder)", zegt Leo De Raeve van het Onafhankelijk Infocentrum over Cochleaire Implantatie. Doofheid wordt voor 95% veroorzaakt door afgestorven haartjes in het slakkenhuis. "Een CI is een gesofisticeerd hoorapparaat waarvan een deel in het slakkenhuis wordt aangebracht en het andere deel - meestal in de vorm van een oorhanger - uitwendig wordt gedragen."

CV

 www.onici.be